

Брюксел, 21.9.2017 г.
COM(2017) 547 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

**Справедлива и ефикасна система на данъчно облагане в Европейския съюз за
Цифровия единен пазар**

Въведение

Изграждането на цифров единен пазар е сред десетте ключови политически приоритета на Комисията. В Стратегията за цифров единен пазар за Европа¹ е заложена целта за създаване на възможности в областта на цифровите услуги за гражданите и предприятията в един пазар, обхващащ над 500 милиона потребители. Завършването на изграждането на цифровия единен пазар може да спомогне за притока на допълнителни 415 млрд. евро годишно в европейската икономика, за създаването на работни места и за модернизацията на нашите обществени услуги. През 18-те месеца след приемането на Стратегията за цифров единен пазар Европейската комисия представи обявените законодателни предложения. В междинния преглед на стратегията² тя актуализира анализа си и се съсредоточи върху следващата серия от предизвикателства. Цифровите технологии преобразяват нашия свят и оказват важно въздействие върху системите за данъчно облагане. Те спомагат за подобряване на тяхното управление, като предлагат решения за намаляване на административната тежест, улесняване на сътрудничеството между данъчните органи и борба с укриването на данъци. Въпреки това те преобразуват из основи моделите на стопанска дейност, като все по-значимата роля на нематериалните активи оказва натиск върху системата за данъчно облагане на Европа.

Цифровият единен пазар на ЕС се нуждае от модерна и стабилна данъчна рамка, за да може цифровата икономика да стимулира иновациите, да преодолее разпокъсаността на пазара и да позволи на всички участници да се включат в новата пазарна динамика при справедливи и балансирані условия. От първостепенно значение е да се гарантира сигурност в областта на данъчното облагане за бизнес инвестициите и да се предотврати появата на нови пропуски в законодателството в тази област в рамките на единния пазар.

В областта на данъчното облагане създателите на политиките работят усилено за намирането на решения, гарантиращи справедливо и ефективно данъчно облагане, предвид ускорените темпове на цифровизация на икономиката. В международните правила за данъчно облагане се наблюдават слабости, тъй като първоначално те са били предназначени за „традиционни“ предприятия и дейности и в наши дни губят актуалност. Настоящите правила за данъчно облагане вече не се вписват в съвременния контекст, при който предприятията подчертано разчитат на трудните за остойностяване нематериални активи, данни и автоматика, за които трансграничната търговия онлайн е улеснена от липсата на необходимост от физическо присъствие. Тези проблеми не се отнасят само до цифровата икономика; те могат да окажат влияние върху всяко едно предприятие. В резултат на това някои предприятия присъстват на територията на държави, предлагат услуги на потребителите там и сключват договори с тях, като се възползват пълноценно от наличните инфраструктура и институции на правовата държава, без това да се отчита като присъствие за целите на данъчното облагане. Това положение на „гратисчийство“ изкривява условията на конкуренция в тяхна полза, в сравнение със законно установените на същата територия предприятия.

В резултат на това все още не е намерен начин и е все по-трудно да гарантираме справедливо данъчно облагане на цифровата икономика, най-вече поради липсата на

¹ COM(2015) 192

² COM(2017) 228

международен консенсус и многоаспектното естество на предизвикателството. Това положение е в разрез с устойчивото развитие в един все по-глобализиран и цифрово свързан свят, в който все повече дейности преминават в цифровото пространство. Неспособността за справяне с тези ситуации ще доведе до повече възможности за избягване на данъчно облагане, по-малко данъчни приходи за публичните бюджети, въздействие върху социалната справедливост, включително чрез свиване на бюджетите за социални дейности, и ще наруши равнопоставените условия за предприятията. Това излага на риск конкурентоспособността на ЕС, справедливостта на данъчното облагане и устойчивостта на бюджетите на държавите членки. Както председателят на Комисията Жан-Клод Юнкер подчерта в своето Обръщение за състоянието на Съюза през 2017 г.³, Комисията призовава за справедливо данъчно облагане в сферата на цифровата индустрия. На неформалното заседание на Съвета по икономически и финансови въпроси в Талин⁴ председателството, подкрепено от голям брой държави членки, прикани Комисията да проучи възможностите и да предложи ефективни решения, така че до края на годината да бъде постигнато съгласие относно бъдещите действия на ниво ЕС.

От началото на мандата си този състав на Комисията предприе действия, за да гарантира спазването на принципа всички предприятия, развиващи дейност в ЕС, да плащат данъците си там, където се генерират съответните печалба и стойност. Този принцип е от първостепенно значение за справедливото и ефективно данъчно облагане в рамките на единния пазар и може да бъде изпълнен само чрез общи и координирани мерки. Прилагането на различни подходи на национално равнище в рамките на ЕС може да доведе до разпокъсване на единния пазар, да засили несигурността в областта на данъчното облагане, да наруши условията на равнопоставеност и да открие нови възможности за данъчни злоупотреби. Както вече беше установено в доклада на Комисията от май 2014 г.⁵, международната данъчна рамка трябва да се реформира, така че действително да отразява стойността, създавана от новите модели на стопанска дейност — за съжаление до момента се оказва трудно да се постигне съгласие относно решения на глобално равнище, както е видно от доклада на ОИСР от октомври 2015 г.⁶. Моментът за действие е сега. Комисията иска амбициозна програма на ЕС по въпроса и общ подход на ЕС, за да се гарантира, че цифровата икономика се облага ефективно и по начин, който осигурява равнопоставеност и подкрепя растежа.

Новата програма ще допълни значителните усилия, положени за подобряването на рамката за корпоративно данъчно облагане през последните години както на равнище ЕС, така и на международно равнище. В рамките на ЕС държавите членки постигнаха съгласие по поредица от амбициозни нови правила за справяне с агресивното данъчно планиране и за увеличаване на прозрачността в данъчното облагане, както и засилиха позициите си по въпросите на доброто управление в областта на данъчното облагане в международен план чрез Външната стратегия за ефективно данъчно облагане. В областта на контрола върху държавните помощи

³ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_bg.htm

⁴ <https://www.eu2017.ee/political-meetings/ECOFIN>

⁵ Вж. Доклад на Експертната група по данъчното облагане на цифровата икономика, май 2014 г.

⁶ Вж. „Преодоляване на предизвикателствата във връзка с данъчното облагане на цифровата икономика“, доклад по действие 1 от плана на ОИСР за борба със свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби“, октомври 2015 г.

Комисията проведе общо проучване относно данъчните договорености в държавите членки и понастоящем проучва данъчните договорености и данъчните схеми, предоставящи преференциално данъчно третиране на някои дружества. В няколко случая Комисията разпреди отпуснатата помощ да бъде възстановена. Комисията предприема действия по отношение на предизвикателствата на цифровата икономика и в областта на облагането с данък върху добавената стойност (ДДС), посредством предложението си относно електронната търговия⁷. Напредват преговорите по Общата консолидирана основа за облагане с корпоративен данък (ОКООКД)⁸, които Комисията поднови през 2016 г. След като бъде договорена, ОКООКД ще осигури конкурентоспособна, справедлива и стабилна рамка за данъчно облагане на дружествата в рамките на единния пазар.

Предприятията са постигнали по-голяма степен на цифровизация от когато и да е било

Намираме се в един глобализиран свят без граници. Успоредно с увеличеното потребление става по-интензивна търговията и нарастват обемите на търговия. В същото време търговията във все по-голяма степен се интернационализира. Растежът на цифровата икономика води до революция във всекидневния живот и в моделите на стопанска дейност, което засяга не само традиционните икономически и политически модели и моделите на управление, правоприлагане и стопанска дейност, но също и данъчната и митническата администрация.

Цифровизацията подпомогна и ускори развитието на трансграничната търговия. Еволюцията на моделите на стопанска дейност доведе до ситуация, при която дружествата функционират по коренно различен начин от времето, когато са били разработени международните данъчни и митнически правила. Не се изисква, например, физическо присъствие за продажбата на стоки и услуги на даден пазар, което означава, че понякога е трудно да се определи данъчната основа в юрисдикцията на пазара или произходът на стоките за митнически цели. С едно кликване на екрана на компютър можем да направим поръчка по целия свят. Това означава разширен обхват на пазарите, като цяло по-ниски цени и нови възможности. Тези възможности нарушават функционирането на съществуващите модели на стопанска дейност, а онлайн платформите по-ефективно реагират на търсенето. Логично, това води не само до нарастване на търговския обмен, но и до фрагментация на търговията, в която участват нови действащи лица, които не винаги са запознати с данъчните и митническите задължения или биха могли да организират икономическата си дейност така, че да избегнат спазването им.

Цифровизацията променя естеството на обмена като размива границите между стоки и услуги, като трансформира продуктите в тяхното цифрово изражение — например електронни книги, или като прави възможно производството им с възможно най-малко материал — например 3D печата. Икономиката става във все по-голяма степен цифровизирана, така че съществуващите модели на стопанска дейност ще трябва да се приспособят към тази нова реалност, едновременно с появата на нови такива. Сред основните характеристики на тези нови модели на стопанска дейност са способността да се извършва

⁷ COM(2016)757

⁸ COM(2016)683 и COM(2016)685

дейност дистанционно, нестабилността на пазара (например бързото придобиване и загуба на пазарен дял), тенденцията към монопол или олигопол и мрежовите ефекти⁹.

Цифровизацията на световната икономика се осъществява с бързи темпове и в широк мащаб, в почти всички сфери на обществото. Близо една трета от растежа на общата промишлена продукция в Европа вече се дължи на внедряването на цифрови технологии¹⁰. През 2006 г. само едно дружество от сектора на технологиите бе сред водещите 20, с едва 7 % от пазарната капитализация. През 2017 г. 9 от 20-те водещи дружества по пазарна капитализация бяха дружества от сектора на технологиите, като те представляваха 54 % от общата пазарна капитализация за 20-те¹¹. От 2008 г. до 2016 г. приходите на 5-те водещи търговци на дребно в сферата на електронната търговия нарастваха със средно 32 % годишно. През същия период приходите в целия сектор на търговията на дребно в ЕС са се увеличавали със средно 1 % годишно¹². Очаква се бързо да бъде постигнат напредък в нови области благодарение на ново поколение информационни технологии, като например „интернет на предметите“, изкуствения интелект, роботиката и виртуалната реалност. Цифровите решения се използват все повече и разкриват нови възможности за гражданите, предприятията, инвеститорите и публичните администрации. От съществено

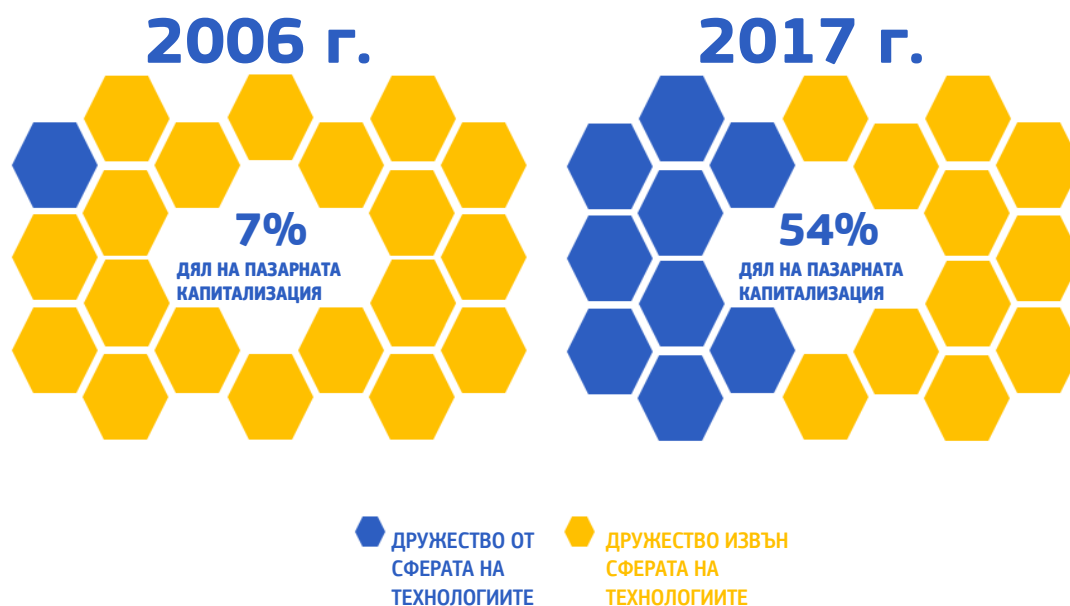
значение е предприятията в ЕС да се възползват от тези възможности, за да запазят своята конкурентоспособност, а стартиращите предприятия в ЕС да могат да се разрастват бързо, като изцяло се използват компютърните услуги в облак, решенията, вземани на базата на големи информационни масиви, роботиката и високоскоростните широколентови мрежи. Европа е изправена пред предизвикателството да се възползва бързо от всички тези цифрови възможности за осигуряване на нейната конкурентоспособност, като същевременно гарантира справедливо данъчно облагане.

⁹ Вж. „Преодоляване на предизвикателствата във връзка с данъчното облагане на цифровата икономика“, доклад по действие 1 от плана на ОИСП за борба със свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби“, октомври 2015 г.

¹⁰ COM(2016) 180

¹¹ „Global Top 100 Companies by market capitalisation“ („Водещите 100 дружества в света по пазарна капитализация“), PWC, 2017 г. База данни на Financial Times с 500-те водещи дружества в света, 2006 г.

¹² Информация от бази данни на Bloomberg и Eurostat към 13 септември 2017 г.

Цифровизацията засяга всички предприятия, но в различна степен. Разнообразието от модели на стопанска дейност, обусловено от напредъка на технологиите и на боравенето с големи количества данни, е предизвикателство за данъчната политика. Потребителите могат да купуват стоки и услуги от всяка точка на света чрез интернет, вместо от магазините на местната търговска улица. Новите поколения потребители предпочитат незабавния достъп пред собствеността. Слабо зависимите от активи цифрови платформи свързват свободния капацитет с търсенето и улесняват извършването на огромни количества съвместни операции, чийто обем се очаква да нараства с 35 % годишно през следващите десет години¹³. В наши дни всички видове предприятия извличат голяма част от своята генерирана стойност от нематериални активи, информация и данни. Не съществува една-единствена определяща характеристика на новите начини за развиване на стопанска дейност в електронното пространство и много често в един вид стопанска дейност са обединени различни аспекти. Това многообразие налага да се направи анализ на различните видове цифрови дейности и услуги, които трябва да бъдат обхванати от предложените решения. По-долу е представен неизчерпателен списък, с цел да бъдат изтъкнати някои нови начини за упражняване на стопанска дейност в цифровата икономика, които ни карат да си задаваме въпроси като „Къде да се случва облагането?“ и „Какво да се облага?“. Тези нови парадигми изискват нови решения.

¹³ Вж. Literature review on taxation, entrepreneurship and collaborative economy - final report by Dondena & IHS (Преглед на литературата относно данъчното облагане, предприемачеството и икономиката на споделянето — заключителен доклад от Dondena & IHS) – проучване, възложено от Европейската комисия, публикуването предстои.

Примери за нови начини на упражняване на стопанска дейност

- **Модел на търговеца на дребно в интернет**, при който онлайн платформи продават стоки или служат за връзка между купувачи и продавачи в замяна на такса за трансакция, такса за пласиране или комисиона. Сред примерите за предприятия с такава дейност можем да посочим Amazon, Zalando, Alibaba.
- **Модел на социалните медии**, при който собствениците на мрежата разчитат на приходи от реклама, като отправят към потребителите целенасочени рекламни съобщения. Такива примери са Facebook, Xing, Qzone.
- **Модел на търговия чрез абонамент**, при който платформите събират такса за абонамент в замяна на непрекъснат достъп до цифрови услуги (например музика или видеофилми). Примерите включват Netflix, Spotify, iQiyi.
- **Модел на споделената платформа**, при който цифрови платформи свързват свободния капацитет и търсенето, като използват добрата си репутация, за да насърчат потреблението и предоставят на лицата възможност да споделят достъпа си до активи, вместо да ги притежават изцяло. Платформите удържат фиксирана или променлива такса за всяка сделка. Сред примерите фигурират Airbnb, Blablacar, Didi Chuxing.

ЕС се нуждае от модерна данъчна рамка, за да се възползва от възможностите, предоставяни от цифровите технологии, като същевременно се гарантира справедливо данъчно облагане. Равните условия са необходима предпоставка, за да могат всички предприятия да въвеждат иновации, да се развиват и да израстват в посока към по-високи нива на производителност, заетост и просперитет. Степента на цифровизация на промишлеността обаче варира между различните сектори, особено между високотехнологичните и по-традиционните такива, а също така и между отделните държави членки и региони. Наблюдават се значителни различия и между големите дружества и МСП. Националните цифровизирани модели на стопанска дейност се облагат със средна ефективна данъчна ставка в размер на едва 8,5 %, което е по-малко от половината в сравнение с традиционните модели на стопанска дейност¹⁴ (вж. графиката по-долу). Това се дължи най-вече на характеристиките на цифровизираните модели на стопанска дейност, които разчитат в много голяма степен на нематериални активи и се ползват от данъчни стимули. Трансграничните цифровизирани предприятия се ползват от също толкова ниска данъчна тежест, дори ако не вземаме предвид агресивното планиране на данъчното облагане при трансгранични сделки, което позволява ефективната данъчна тежест да бъде сведена до нула¹⁵.

¹⁴ Вж. Digital Tax Index, PWC и ZEW, 2017 г. Традиционен модел на стопанска дейност: предполага се, че активите трябва да са равномерно разпределени между сгради, машини, материални запаси, финансови активи и нематериални активи. Цифровият модел на стопанска дейност представлява усреднен вариант от три различни модела („национален“, „B2C“, „B2B“). Основното предположение и за трите модела е, че активите са равномерно разпределени между придобити нематериални активи, самостоятелно разработени нематериални активи, ИТ хардуер, придобит софтуер, самостоятелно разработен софтуер. Моделите B2C и B2B използват дъщерни дружества за организирането на своите продажбени и маркетингови дейности.

¹⁵ Вж. „The Impact of Tax-planning on Forward-looking Effective Tax Rates“, („Въздействие на данъчното планиране върху прогнозните ефективни данъчни ставки“, ZEW (Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung), Доклад относно данъчното облагане № 64, ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“, Европейска комисия.

Средна ефективна данъчна ставка за ЕС-28

Източник: Digital Tax Index, 2017 г., PWC и ZEW.

Ключови предизвикателства

Основното предизвикателство е да се реформира международната данъчна рамка, която бе първоначално разработена в началото на XX век и вече не е подходяща с оглед на набеязаните цели. Тя бе целесъобразна за традиционните дружества, работещи предимно с материални активи, но със все по-засилената глобализация и цифровизация на търговските дейности старите правила не работят толкова добре.

Основополагащият принцип на корпоративното данъчно облагане е, че печалбите следва да се облагат там, където се създава стойността. В един цифровизиран свят обаче не винаги е съвсем ясно каква е тази стойност, как се измерва и кога се създава.

Двете главни политически предизвикателства, които трябва да бъдат преодоляни, могат да бъдат обобщени по следния начин:

- **Къде да се случва облагането? (връзка)** — как да бъдат определени и защитавани правата за данъчно облагане в държава, в която предприятията могат да предоставят услуги по цифров път посредством минимално физическо присъствие или без такова присъствие, макар и да имат търговско присъствие; както и
- **Какво да се облага? (създаване на стойност)** — по какъв начин да се разпределя печалбата в рамките на новите цифровизирани модели на стопанска дейност, зависещи предимно от нематериални активи, данни и знания.

Тези предизвикателства трябва да бъдат разглеждани заедно, за да се намери разумно решение за начина на определяне на мястото на извършване на икономическа дейност и на създаване на стойност за целите на данъчното облагане. Въпросът „Къде да се случва облагането?“ — или как да се определят правата за данъчно облагане в държава, в която

дадено предприятие има само цифрово присъствие и никакво физическо присъствие — може да се илюстрира със следния теоретичен пример.

Теоретичен пример за предприятие, което предоставя социална мрежа, която разчита на приходи от реклама посредством подаването на целенасочени маркетингови съобщения до своите потребители в ЕС:

Потребителите, които се намират в ЕС, се ползват със свободен достъп до социална мрежа, управлявана от предприятие, намиращо се извън ЕС. Предприятието събира данни за своите потребители, например за тяхното потребителско поведение, вкус и предпочитания. Въпреки че е възможно предприятието да генерира приходи предимно като продава рекламното пространство на други предприятия с оглед на подаването на целенасочени рекламни съобщения чрез мрежата към нейните потребители в ЕС, по силата на настоящата международна данъчна рамка е възможно то да няма данъчно присъствие в ЕС, поради което и да не подлежи на облагане с корпоративен данък в Съюза.

Теоретичен пример за предприятие, което предоставя цифрови услуги на клиенти в ЕС чрез онлайн платформа:

Клиенти, намиращи се в ЕС, заплащат абонаментни такси за достъп до цифрови услуги (напр. музика или видеофилми) чрез онлайн платформа, управлявана от предприятие, намиращо се извън ЕС. Независимо че приходите, генерирани от абонаментни такси, идват от клиенти в ЕС, по силата на настоящата международна данъчна рамка доставчикът на платформата няма облагаемо присъствие в ЕС и следователно не подлежи на облагане с корпоративен данък в Съюза.

За да се отговори на тези предизвикателства е от решаващо значение да се създаде и поддържа инерция на политическо ниво по този въпрос в международен план, тъй като до момента тя беше особено слаба поради наличието на множество участници и липсата на консенсус в международния дебат. Все така най-добрият подход би бил да се намерят многостранни, международни решения за данъчното облагане на цифровата икономика, като се има предвид глобалният характер на това предизвикателство.

Комисията счита, че държавите — членки на ЕС, следва да имат съгласувана позиция, за да окажат по-голямо въздействие върху дейността на глобално равнище. Те следва да сближат позициите си и да насърчават подход, при който усилията им биха се увенчали с постигането на амбициозен резултат. В резултат би следвало данъчните основи на отделните държави членки да се стабилизират и да се осигури лоялна конкуренция и разрастване на дружествата, развиващи дейност в рамките на единния пазар. В международните дискусии, в които участва, ЕС следва да гарантира, че генерираните в ЕС печалби се облагат ефективно от държавите — членки на ЕС, и се преразпределят справедливо.

Важна стъпка ще бъде направена в началото на 2018 г., когато ОИСР ще представи междинен доклад относно данъчното облагане в сектора на цифровата икономика на Г-20. От съществено значение е този доклад да достигне до подходящи и реалистични заключения относно необходимите бъдещи действия и да определи истински варианти на политика за преодоляването на това предизвикателство.

Успоредно с това ЕС трябва да разгледа всички възможни варианти, за да бъдат приети нови правила за данъчно облагане на цифровата икономика в рамките на единния пазар. Той трябва също да се съсредоточи върху намирането на решения на равнище ЕС, ако напредъкът на международно равнище се окаже твърде бавен.

Цели

Необходим е цялостен и модерен подход към данъчното облагане на цифровата икономика, така че да се постигне целта за по-справедливо и по-ефикасно данъчно облагане, както и да се подкрепят растежът и конкурентоспособността на ЕС чрез цифровия единен пазар. Този подход следва да се ръководи от следните цели:

- **Справедливост** – да се гарантира, че корпоративните печалби се облагат с данък там, където се създава стойността. Необходимо е да се осигурят равни условия и устойчива на злоупотреби система, в която всички дружества заплащат справедлив дял, независимо дали са големи или малки, в по-голяма или в по-малка степен цифровизирани, установени или не в ЕС.
- **Конкурентоспособност** – създаване на подходяща данъчна среда за разрастването на стартиращите предприятия, така че те да процъфтяват в рамките на нашия единен пазар. За да се подобри конкурентоспособността на ЕС, трябва да премахнем съществуващите пречки и да избягваме създаването на нови данъчни препятствия за появата на нови предприятия, които насърчават иновациите и създават заетост.
- **Цялост на единния пазар** — сближаване на позициите в посока на постигане на общо решение, с което да се избегнат едностранните мерки, които биха дестабилизирали функционирането на единния пазар. Изпълнението на несъгласувани национални мерки ще причини разпокъсаност на единния пазар, по-нататъшни изкривявания и данъчни препятствия, които няма да позволят на дружествата да се разрастват и да инвестират в рамките на единния пазар.
- **Устойчивост** — да се гарантира, че системата на корпоративно данъчно облагане е „съобразена с бъдещето“ и устойчива в дългосрочен план. При все по-засиленото цифровизиране на традиционните модели на стопанска дейност е възможно данъчните основи на държавите членки постепенно да изчезнат, ако данъчните правила не бъдат адаптирани, така че да отчитат новите цифровизирани модели на стопанска дейност. Ако не бъде предотвратено, това ще доведе до увеличаване на данъчната тежест в други области.

Необходими бъдещи действия

Гражданите на ЕС и правителствата на държавите членки са във все по-голяма степен загрижени от констатираните дисбаланси в равнищата на данъчно облагане на новите цифровизирани модели на стопанска дейност. Ако не постигнем съгласие по съдържателно решение в разумен срок, ще се засили натискът за предприемане на действия на национално равнище и това ще подкопае единния пазар.

Едно от решенията е данъчното облагане на цифровата икономика да се инкорпорира в общата международна рамка за корпоративно данъчно облагане. Реформата из основи на международната рамка за корпоративно данъчно облагане, приложима понастоящем за

цифровата икономика, ще гарантира последователност и съгласуваност на правилата за данъчно облагане в световен мащаб и ще осигури стабилност и сигурност за предприятията. ЕС възлага големи очаквания на междинния доклад относно данъчното облагане на цифровата икономика, който ОИСР предстои да представи на срещата на Г-20. От съществено значение е докладът да предложи значими варианти на политика за преодоляването на разглежданите проблеми.

Необходими са по-конкретно нови международни правила, специфични за предизвикателствата на цифровата икономика, за да се определи къде предприятията създават стойност и по какъв начин тя следва да бъде разпределяна за целите на данъчното облагане. Това ще създаде необходимост от реформа на международните данъчни правила за определяне на място на стопанска дейност, трансферно ценообразуване и разпределение на печалбата, приложими в сферата на цифровите технологии.

Правилата за определяне на **място на стопанска дейност** служат за определяне на минималния обем дейност, който трябва да се извърши в дадена държава, за да подлежи дадено предприятие на данъчно облагане в нея, като те са до голяма степен базирани на физическото присъствие. Благодарение на цифровите технологии обаче предприятията вече могат да имат значително икономическо присъствие в юрисдикцията на даден пазар, без непременно да отбелязват значително физическо присъствие. Поради това са необходими алтернативни индикатори за значително икономическо присъствие, за да се установят и защитават правата за данъчно облагане във връзка с новите цифровизирани модели на стопанска дейност.

От момента, в който дадено предприятие подлежи на облагане в държавата, получените от тази дейност печалби трябва да бъдат съответно определени и разпределени към тази държава. **Правилата за трансферно ценообразуване** се използват за разпределяне на печалбата на мултинационалните групи от предприятия към различните държави въз основа на анализ на функциите, активите и рисковете по веригата на създаване на стойност на съответната група. Тези правила обаче са разработени за традиционните модели на стопанска дейност и за традиционната икономическата среда. Цифровата икономика разчита до голяма степен на нематериалните активи, които във все по-голяма степен обуславят стойността в рамките на мултинационалните групи от предприятия и са трудни за оценяване. Предизвикателството във връзка с идентифицирането и оценяването на нематериалните активи и определянето на техния принос в създаването на стойност налага прилагането на алтернативни методи за разпределение на печалбата, които по-добре отразяват създаването на стойност в рамките на новите модели на стопанска дейност, които следва съответно да бъдат разглеждани успоредно с промените в правилата за определяне на място на стопанска дейност. Освен това, тъй като печалбите могат да бъдат прехвърляни между различните държави посредством злоупотреба с правилата за определяне на място на стопанска дейност и правилата за трансферно ценообразуване, може да се разгледа възможността за въвеждане на правила за борба със злоупотребите, с цел да се осигури принудително привеждане в съответствие и да се гарантира, че печалбите, реализирани в ЕС, се облагат на негова територия.

На равнище ЕС предложението за ОКООКД предоставя основа за справяне с тези ключови предизвикателства. Комисията продължава да счита, че ОКООКД предоставя рамка на ЕС за

преразглеждане на правилата за определяне на място на стопанска дейност и за определяне разпределението на печалбата на големите мултинационални групи от предприятия посредством подход, основан на формула за разпределяне, основана на активите, труда и продажбите, която следва по-добре да отразява мястото на създаване на стойността. Има възможност в рамките на настоящото предложение за ОКООКД да бъдат разгледани допълнителни подобрения, за да се гарантира, че то ефективно отразява цифровите дейности. По време на естонското председателство вече са в ход обсъждания по този въпрос в Съвета, както и в Европейския парламент. Комисията е готова да работи с държавите членки при разглеждането на тези варианти в рамките на текущите преговори за ОКООКД, с цел да бъде намерен амбициозен и съвместим с правото на ЕС подход за единния пазар.

Постигането на разумно решение за отчитане и разпределяне на стойността, създадена от цифровата икономика в отделните държави, може да отнеме време. Това се усложнява допълнително от многостранното естество на предизвикателството, от непрекъснато променящия се характер на цифровата икономика, от разнообразието от модели на стопанска дейност и от сложността на екосистемите, в които те създават стойност. Колкото повече време отнеме обаче намирането на решение, толкова по-големи ще бъдат загубите на приходи от данък. Поради това ще продължат да се развиват едностранните инициативи — както в ЕС, така и в международен мащаб. От 2016 г. насам държави като Индия и Израел вече изпробват алтернативни подходи за осигуряване на ефективно данъчно облагане на цифровата икономика.

Наред с работата по тази по-дългосрочна стратегия съществуват и по-непосредствени, допълващи и краткосрочни мерки, които следва да бъдат взети предвид с оглед защитата на преките и непреки данъчни основи на държавите членки. В ЕС и в международен план бяха представени различни идеи за това как цифровата дейност да бъде отразявана в международен план по начин, различен от практикувания съгласно международната рамка за корпоративно данъчно облагане, и да се гарантират равно третиране и равни условия на конкуренция за всички предприятия.

Някои други възможности за по-краткосрочни решения

- **Изравнителен данък върху оборота на цифровизираните дружества** — данък върху всички необложени или обложени в незадоволителна степен доходи от всички видове стопанска дейност, провеждани в интернет, включително осъществяваните между две предприятия или между предприятие и потребител, който може да бъде приспадан във връзка с корпоративния данък върху дохода или като самостоятелен данък.
- **Данък при източника върху електронните трансакции** - самостоятелен окончателен данък, удържан при източника на брутна основа върху определени плащания, извършвани към чуждестранни доставчици на стоки и услуги, поръчани онлайн.
- **Данък върху приходите от предоставяне на цифрови услуги или рекламна дейност** — може да се въведе специален данък за всички трансакции, осъществени от разстояние с клиенти, намиращи се на територията на държава, в която дадено чуждестранно образувание има значително икономическо присъствие.

Всички краткосрочни възможности имат своите предимства и недостатъци и са необходими допълнителни усилия за разработването на подробен подход за намирането на осъществимо

решение за единния пазар и за световната икономика като цяло. Ще трябва да бъдат разгледани въпросите за съвместимостта на тези подходи с договорите за избягване на двойното данъчно облагане, с правилата за отпускане на държавна помощ, с основните свободи, с международните ангажменти, поети в рамките на споразуменията за свободна търговия, и с правилата на СТО. Необходимо е обаче да бъдат взети мерки. Комисията все така е убедена, че подходящото равнище на действие е ЕС. Единствено чрез координиран подход на равнище ЕС ще се гарантира, че решението е пригодно за Цифровия единен пазар и че то може да доведе до постигането на нашите цели за справедливост, конкурентоспособност и устойчивост.

Заклучение

С настоящото съобщение Комисията призовава за силна и амбициозна позиция на ЕС относно данъчното облагане на цифровата икономика, която да допринесе към текущата международна дейност по този въпрос. С него се цели също така да се осигури основа за по-нататъшна политическа дискусия между държавите членки по време на срещата на върха в областта на цифровите технологии, която ще се проведе в Талин на 29 септември, така че да бъде достигната обща позиция в обсъжданията на международно равнище.

Комисията ще окаже подкрепа на естонското председателство в работата му по тези въпроси, така че до края на годината да бъдат изготвени заключения на Съвета, определящи координиран подход на равнище ЕС. Тези заключения ще съставляват общата основа, която ЕС и неговите държави членки ще използват, за да представят предложения в рамките на дискусиите на международно равнище.

ЕС очаква да бъде постигнат съществен напредък в изпълнението на глобалната програма и следва да настоява това да бъде отразено в доклада на ОИСР за срещата на министрите на финансите от Г-20 през април 2018 г. Комисията ще даде своя принос за успешното приключване на текущите дискусии в световен мащаб по време на срещата на Г-20.

Ако не бъде постигнат задоволителен напредък в световен план, следва да бъдат предложени решения на равнище ЕС в рамките на единния пазар и Комисията е готова да представи подходящите законодателни предложения. Комисията ще продължи да анализира вариантите на политика и да провежда консултации по този важен и належащ въпрос със съответните заинтересовани страни и с представителите на промишлеността, преди да отправи евентуално предложение най-късно през пролетта на 2018 г.